

**Bemutatjuk
a rektorjelölteket:**

Borhy László

Horváth Zoltán

Szalay Péter

**Abel-díjat kapott
Lovász László**

**Ismét kikérték
az ELTE
dolgozóinak
véleményét**

**Az Erasmus
program
és a kredit-
elismerés**

**A látássérült emberek
rehabilitációja**

ELISMERÉSEK | KIVÁLÓSÁGOKAT DÍJAZTAK

Az ELTE Matematikai Intézetének professzora, Lovász László munkásságáért 2021-ben a Norvég Tudományos Akadémiától – a Princetoni Fejlett Tanulmányok Intézete munkatársával, Avi Wigdersonnal megosztva – elnyerte a matematikusok Nobel-díjaként számon tartott Abel-díjat. Az ELTE professor emeritusa, a Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet kutatóprofesszora, az MTA korábbi elnöke az elismerést az elméleti számítógép-tudomány és a diszkrét matematika terén elért eredményeiért kapta.

Lovász László és Avi Wigderson munkássága egyaránt meghatározó a számítási véletlenszerűség megértése és a hatékony számítás határainak kutatása szempontjából. Iránymutatásuknak köszönhetően a diszkrét matematika és a viszonylag fiatal elméleti számítógép-tudomány a modern matematika központi területeivé váltak.

Lovász László matematikai pályafutásának egyik legfontosabb eredménye annak meghatározása, hogy miként képes a diszkrét matematika megoldani a számítógép-tudomány alapvető elméleti kérdéseit. Emellett széles körben alkalmazható, hatékony algoritmusokat is kidolgozott. Ezek egyike a ró-

LOVÁSZ LÁSZLÓ

AZ ELTE-S LOVÁSZ LÁSZLÓNAK ÍTÉLTÉK ODA A MATEMATIKUSOK NOBEL-DÍJÁT

A számsor tetején

la, valamint az Arjen Lenstra és Hendrik Lenstra testvérpárról elnevezett „LLL-algoritmus”, amely fogalmi áttörést jelentett a rácsok megértésében. Ezen az algoritmuson alapulnak a jelenleg ismert titkosítási rendszerek, amelyek képesek ellenállni egy kvantumszámítógép támadásának.

Lovász László szerint a kutatás „kényszere az embernek, ha igazán jó matematikus, mert a fejében folyamatosan olyan problémák járnak, amelyek megoldásra várnak”.

A világhírű tudós az ELTE matematika szakán végzett, az itt eltöltött évekről így nyilatkozott: „Életem meghatározó szakasza volt ez a néhány év, elsősorban fantasztikus tanárainak köszönhetően.”

A folyamatos kutatás mellett a tanítás is meghatározó szerepet tölt be az életében: „Sze-

Lovász László a matematikai tudományok kandidátusa, doktora, az MTA rendes tagja. Az Amerikai Tudományos Akadémia 2012-ben választotta tagjai sorába. 2014 és 2020 között az MTA elnöke. Tudományos eredményeit számos nemzetközi és hazai díjjal (Wolf-díj, Knuth-díj, Gödel-díj, Kiotó-díj, Corvin-lánc, Bolyai-díj, Széchenyi-nagydíj) ismerték el. Több mint 250 tudományos publikáció és 9 könyv szerzője, társszerzője. Kutató- és oktatómunkája mellett jelenleg az Európa tudósait összefogó Academia Europaea budapesti tudásközpontját vezeti, emellett a nagy hálózatok vizsgálatának matematikai alapjaival foglalkozik.

tek tanítani, mert a tanítás kerek ad az ember életének. Örömet is jelent, különösen, ha tehetséges diákoknak tud valami

olyat nyújtani, amitől csillog a szemük. Nagyon örülök annak, hogy a legjobbakat, a jövő kutatóit taníthatom.”

Az Abel-díjat a norvég kormány finanszírozza, és 7,5 millió norvég korona (körülbelül 271 millió forint) pénzjutalommal jár. A díjat a Norvég Tudományos Akadémia ítéli oda azoknak, akiket az öt nemzetközileg elismert matematikusból álló Abel Bizottság ajánl.

SZÉCHENYI-DÍJAT KAPOTT AZ ELTE KÉT KIVÁLÓ KUTATÓJA

A tudás nagykövetei

Idén március 15-én az ELTE kutatói közül Perczel András kémikus, illetve Prokopp Mária művészettörténész részesült Széchenyi-díjban, amely a legrangosabb állami tudományos elismerésnek számít.

Perczel András kémikus a fehérjekémia és a szerkezeti biológia területén elért, nemzetközileg is kiemelkedő eredményeiért, míg Prokopp Mária művészettörténész az egyetemes és a magyar művészettörténet területén folytatott magas színvonalú munkája elismeréseként kapta meg a kitüntetést.

Perczel András kémikus diplomát 1985-ben, majd doktori fokozatot 1989-ben szerzett az ELTE-n. Szintetikus szerves kémiai, molekulamodellező, majd molekulaszpektroszkópai ismereteit Bostonban, Torontóban és Oxfordban szélesítette. Hazatérését követően az ELTE Szerves Kémiai Tanszé-

kén 2001-ben egyetemi tanár, majd 2007-ben tanszékvezető lett. Jelenleg az egyetem Szerkezeti Kémia és Biológia Laboratóriumának, valamint az MTA és az ELTE közös Fehérjemodellező Kutatócsoportjának vezetője. A Zemplén- és Bolyai-díjas kutatót 2016-ban az MTA rendes tagjává választotta.

Prokopp Mária 1962-ben végzett az ELTE BTK művészettörténet-történelem szakán; 1969 óta az ELTE Művészettörténeti Tanszékének munkatársa, ahol 2001-től egyetemi tanár, majd professor emeritus. 1976-ban szerzett kandidátusi fokozatot az itáliai trecento festészet közép-európai falfestészetre

PERCZEL ANDRÁS

gyakorolt hatásáról írt disszertációjával. 1995-ben habilitált az ELTE-n. 1962–1968 között az esztergomi Balassa Bálint Múzeumban és az Esztergomi Vármúzeumban dolgozott. Tagja az MTA Művészettörténeti Bizottságának, vala-

PROKOPP MÁRIA

mint a Művészettörténeti Értesítő szerkesztőbizottságának, továbbá a Péter András Alapítvány és a Szent István-díj Alapítvány elnöke. A Magyar Érdemrend középkeresztjének birtokosa és a Magyar Kultúra Lovagja.

REKTORVÁLASZTÁS | JELÖLTEK

BORHY LÁSZLÓ

„Szívvel-lélekkel szolgálni”

Életem legnagyobb megtiszteltetése, hogy az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora lehetek. Bár a régész-professzori oktatói-tudományos lét szépsége, vagy az MTA rendes tagságból adódó feladatok is számos kihívást jelentenek, mégis a legszebb és legkomplexebb feladat az egyetem kiváló oktatói, kutatói, hallgatói és munkatársi közösségét szívvel-lélekkel szolgálni.

A küszöbönálló rektorválasztás jó alkalmat ad arra, hogy egy rövid számvetést tegyek a mögöttem álló csaknem négy évről, és szóljak a következő négy évre szóló terveimről.

A rektori ciklus elején három „megörökölt” szervezeti problémával kellett megbirkózni. Az egyetem szombathelyi jelenlétének rendezése számtalan konfliktus elsimítását igényelte, amelynek eredményeként létrehoztuk a Berzsényi Dániel Pedagógusképző Központot (BDPK), amely a sikeres szervezeti konszolidáció példáját mutatja meg. A Gazdálkodástudományi Intézet (GTI) szisztematikus építkezése, a hallgatói létszám és az idegen nyelvű képzések felfutása, a doktori iskola megalapítása, egyúttal az egyetem rendszerébe való integrációja példaértékű, és mindezt nagy örömmel támogattam. Eredménynek tartom a karok gazdálkodásával kapcsolatos egyes problémák megoldását. Bár ehhez egyes karokon fájdalmas intézkedések voltak szükségesek, sikerült a korábban fenntarthatatlan keresztfinanszírozást megszüntetni, a korábbi konfliktusokat feloldani, ami mára harmonikus szervezeti működéshez vezetett.

Kiemelt prioritás volt az elmúlt években a nemzetköziesítés, ahol az egyetem számára talán történelmi jelentőségű átöröklést értünk el. Magyarországról elsőként aktív szerepet vállaltunk az Európai Egyetem Programban, és alapító tagja lettünk az időközben H2020-nyertes CHARM-EU nemzetközi konzorciumnak. A számtalan bilaterális nemzetközi kapcsolat kiépítése mellett ezzel óriási lépést tettünk az egyetem nemzetközi beágyazottságának és látható-

BORHY LÁSZLÓ

ságának terén, számtalan új oktatási, kutatási, innovációs lehetőséghez jut intézményünk.

A rektori ciklus kihívása volt a fenntartóváltás, pontosabban az ezzel összefüggésben megjelent kutatásfinanszírozás hirtelen, alapjaiban megváltozott rendje. Sikerült elérni, hogy az egyedülállóan nagyszámú (hét) kiválósági program az egész egyetem tudományos teljesítményének növelését szolgálja és előmozdítja a magyar tudomány nemzetközileg is mérhető erősödését. Ezek mellett az OTKA, a Lendület, az ÚNKP, a nemzetközi pályázatok (ERC) területén, valamint a PhD-hallgatók kutatási aktivitásában is folyamatosan növekvő tendenciát tudunk felmutatni.

Az egyetem innovációs és harmadik missziós tevékenységének alapvető megújítása az elmúlt évek egyik legdinamikusabban fejlődő iránya intézményünkben, ami részben kö-

szönhető a 2018–2020 közötti időszakra megfogalmazott Innovációs Fejlesztési Terv megvalósításának. Ennek alapján olyan fejlesztések indultak el,

Kiemelten aktív szerepünk van a Nemzeti Laboratóriumok Programban, szoftvertechnológiai kompetencia-központot alapítottunk, jelentősen növeltük az

második Missziós Stratégiai Irodát, amely a megnövekedett harmadik missziós szerepvállalásunkat koordinálja.

Mindezek mellett az ELTE a legnépszerűbb egyetem hazánkban, és az országosan sok esetben csökkenő hallgatószám mellett növeltük a jelentkezők számát. Igyekeztünk a kedvezőtlen finanszírozás ellenére is a hallgatói és munkatársi szolgáltatásokat növelni, kiemelt szívügyemnek tekintem a hallgatói, oktatói és munkatársi jóllét biztosítását.

A visszatekintés után essen szó a jövőbeli tervekről, amelyekből most csak hármat emelek ki.

Az új rektori ciklus elején bizonyosan kiemelt feladatként jelentkezik a világjárvány lecsengése után az egyetem visszavezetése a korábbi, megszakított működési rendbe. Ugyan a Járványügyi Operatív Koordináló Testület (JOKT) működésével az egyetemet gyorsan átállítottuk a digitális ügymenetre, biztosítottuk a hallgatók, oktatók és a munkatársak számára a biztonságos munkavégzés feltételeit, lehetőség szerint gyorsan vissza kell majd állnunk a hatékonyabb és „zöldebb” működési rendre azzal, hogy a digitális ügymenet adta előnyöket szeretném fenntartani.

A helyreállítási alaptól (RRF) több tízmilliárd forintos pályázat elnyerését okkal remélem, amely az egyetemen soha nem látott infrastrukturális, szervezeti, oktatási megújulást tesz lehetővé. Ennek keretében többek között az akadálymentesítéseket, a hallgatók bevonásával smart university programot, a hallgatói és munkatársi szolgáltatások bővülését és a kutatási infrastruktúra megújulását tervezem megvalósítani.

Mindent megteszek a következő időben is az egyetem pályázati aktivitásának további növelése érdekében, valamint a fenntartható egyetemfinanszírozási modell kiépítésének az előmozdítása érdekében.

Az elmúlt négy évben sikerült tehát egyetemünket tovább megerősíteni és még inkább fenntartható pályára állítani. Ezt az építkezést kívánom folytatni. Az eredmény garanciája a stabilitás, az egyetem valameny-nyi szervezeti egysége organikus fejlődésének biztosítása, az „universitas” egésze jóllétének előmozdítása.

Ehhez kérem az egyetem közösségének támogatását!

Az elmúlt négy évben sikerült tehát egyetemünket tovább megerősíteni és még inkább fenntartható pályára állítani. Ezt az építkezést kívánom folytatni.

amelyek alapvetően határozzák meg az egyetem szerepét és helyét a magyar felsőoktatási intézmények között, és nyitnak az egyetem számára fejlődési perspektívát. Elnyertük az Egyetemi Innovációs Ökoszisztéma megújítását célzó pályázatot.

egyetemi szellemi alkotások számát és a vállalati-társadalmi kapcsolatokat. Kiemelt szerepet játszunk technológiai fejlődést meghatározó kooperációkban (pl. a Mesterséges Intelligencia Koalíció). Hazánkban példaértékű módon létrehoztuk a Har-

REKTORVÁLASZTÁS | JELÖLTEK

HORVÁTH ZOLTÁN

„Modern európai egyetem felé”

HORVÁTH ZOLTÁN

A külföldi tapasztalatszerzés éveit leszámítva teljes szakmai munkásságom az ELTE-hez köt. Matematika-fizika-számítástechnika tanári diplomát szereztem, majd itt védtem meg a doktori disszertációt, amely az első hazai informatikai PhD volt. Itt lettem oktató, kutató, egyetemi tanár, és vezetőként is mindig az ELTE-t képviseltem. A rektorhelyettesként, majd dékánként töltött elmúlt évtizedben egyre hangsúlyosabban foglalkoztam a modern európai egyetemmel, hogy kutatóegyetemi generációs modellváltásra van szükség ahhoz, hogy az ELTE megőrizze hazai vezető pozícióját, és elfoglalja az őt megillető helyet a régió legnagyobb egyetemei között.

Az elkövetkező időszak új kihívások elé állítja az egyetemet, a magyar és az európai felsőoktatást. A társadalom, az oktatás gyors és mély digitális transzformációja zajlik, az egyetemeknek pedig központi szerep jut a tudásalapú innovációs ökoszisztémákban, aminek meg kell felelniük. Az ELTE küldetése, hogy a társadalmi, gazdasági, oktatási innováció hűzóerejeként hazánk és a Kárpát-

medence versenyképességét erősítse, a magyar nemzet kulturális örökségét megőrizze, a nemzetünk jövőjét meghatározó pedagógus- és tanárképzést a legmagasabb színvonalon biztosítsa, és a határon túli magyar nyelvű felsőoktatást támogatja.

Az európai országok többségének vezető egyetemeihez hasonlóan az ELTE útja is arra visz, hogy állami fenntartás

mellett valósítsa meg a harmadik generációs modellváltást. Ebben a modellben az egyetem stratégiai szinten működik együtt a gazdaság és a társadalom különböző szereplőivel, amely együttműködés megújítja a kutatási és oktatási tevékenységet, és egyben bevételt teremthet a jövedelmek teljesítményalapú emeléséhez is.

Az egyetem karainak tradicionális, nagy fokú önállóságára támaszkodva, a kari sajátosságokhoz igazodva olyan kezdeményezéseket tervezek elindítani, amelyek eredményeként a kutatási-innovációs folyamatok az egyetem valamennyi tevékenységében meghatározó jelentőségre tesznek szert.

Céлом, hogy az oktatás tartalma és színvonala illeszkedjen a legkiválóbb egyetemekéhez. El kell érünk, hogy hazai és nemzetközi képzéseinket a legtehetségesebb hallgatók válasszák, köztük azok a mester- és doktori hallgatók, akik képesek

érdemben hozzájárulni kutatóműhelyeink eredményeihez, és utánpótlását adják az egyetem kiemelkedő kutatói bázisának. Céлом továbbá, hogy az ELTE olyan vonzó egyetem legyen, ahol az oktatói-kutatói életpálya megfelel egy vezető nyugat-európai egyetemen megszokottnak, az oktatói-kutatói kart nemzetközi, nyílt álláspályázatok keretében sikeresen tudjuk bővíteni, kutatási eredményeink a világ élvonalához csatlakoznak, és ezek hasznosítása az egyetem körüli in-

ciplináris együttműködés akkor jön létre, ha a karok és a különböző szakterületek egyenrangú partnerként tekintenek egymásra. A rektor feladata az egyetem szolgálata, a karok közötti koordináció, a karok összefogásának támogatása.

Rektori programomat úgy alkottam meg, hogy az a vezető európai egyetemek által 2030-ra kitűzött célokkal összhangban, értékeinket megőrizve, az oktatás, a kutatás, az innováció és a kulturális misszió minden tevékenységünket mélyen át-

A társadalom, az oktatás gyors és mély digitális transzformációja zajlik, az egyetemeknek pedig központi szerep jut a tudásalapú innovációs ökoszisztémákban, aminek meg kell felelniük.

novációs ökoszisztémában dinamikusan fejlődik.

Az egyetem szakszerkezete értékeinek megőrzése és megújítása a legfőbb biztosítéka a kutatási, oktatási és innovációs tevékenységek hatékony összekapcsolásának.

A kutatóegyetemek feladatrendszerében folyamatosan emelkedő arányban van jelen az alap- és alkalmazott kutatás, a kutatás-fejlesztés, és költségvetésükben is növekvő hányadot mutatnak az uniós és nemzeti K+F+I-pályázatokból, vállalati együttműködésekkel és a tudományos eredmények hasznosításából származó bevételek.

A vezető nyugati kutatóegyetemek körül erős és aktív innovációs ökoszisztéma működik, amely hozzájárul kutatási versenyképességükhöz is. Az ELTE – élvonalbeli szakterületi tudástőkéjének és az ebből fakadó interdiszciplináris kutatási potenciáljának köszönhetően – a K+F+I-lánc minden elemét képes lefedni.

Előbbre akkor tudunk lépni, ha az egyetem akadémiai vezetése egységes és erős. Az egyetem működését meghatározó, az oktatás, a kutatás és az innováció magas színvonalú minőségét és fejlődését biztosítani képes akadémiai stratégiai menedzsment kialakítása elengedhetetlen. Az egyetem egésze akkor fejlődik, valódi interdisz-

ható, új egységére épít. A program a karokon meglévő oktatási-kutatási kiválóságra alapozva, ezeket erősítve, hazánk vezető egyeteme elé a harmadik generációs kutatóegyetemi szint elérését tűzi ki célul az állami fenntartói modell keretein belül, az egyetem autonómiáját megőrizve.

Meggyőződésem, hogy a gyorsan változó környezetben, dinamikusan változó feltételek, társadalmi és fenntartói elvárások mellett az ELTE tradicionális értékei, egyetemi közösségünk, az oktatók, a kutatók, a támogató munkatársak és hallgatóink tudása, alkotóereje és elkötelezettsége, gazdasági és társadalmi partnereinkkel együttműködésben kedvezőbb és kedvezőtlen külső körülmények között is biztosítja a kitűzött célok elérését. Egyetemünk közösségei rendelkeznek azokkal a kompetenciákkal és előremutató törekvésekkel, amelyeknek teret nyitva és amelyeket összefogva az egyetem vezetése építeni tud arra, hogy az új kihívásokból eredő lehetőségekkel a legjobban élve lépünk előbbre egy, az évszázadok alatt felhalmozott értékeit őrző, nemzeti küldetésünket betöltő, modern európai egyetem felé.

Egyetemünk szolgálatában e rektori program megvalósításához kérem az ELTE közösségének támogatását!

REKTORVÁLASZTÁS | JELÖLTEK

1981-ben iratkoztam be az ELTE vegyész szakára, pontosan 40 éve vagyok az egyetem polgára. Többször is töltöttem hosszabb időt külföldön, jogviszonyom és lojalitásom azonban folyamatos.

Szakterületem a kvantumkémia, sikeres oktatói/kutatói pályámat olyan mérföldkövek jelzik, mint a Széchenyi-díj, az International Academy of Quantum Molecular Sciences választott tagsága vagy a Kémiai Intézet hallgatói által megszavazott „Az év Kiváló Oktatója” díj.

A közösségi feladatok is rendre megtalálják: 2005-ben a Kémiai Intézet igazgatója lettem, majd 2012-től a Bolyai Kollégiumot irányítottam. 2015-től tudományos rektorhelyettesként dolgoztam két-két évet Mezey és Borhy rektor urak mellett. Átlátva két ciklust, sokat tanultam!

Mindannyian büszkék vagyunk arra, hogy az ELTE Magyarország legrégebbi, kiemelkedően nagy presztízsű egyeteme, amely ma is a legnépszerűbb a hallgatók körében, és ahol több szakterületen a hazai és a nemzetközi élvonalba tartozó oktatás és kutatás folyik. Azonban a számok és a tendenciák azt mutatják, hogy az ELTE egészében mégsem olyan sikeres:

- Megfelelő alapbérezés hiányában versenyhátrányba kerültünk, amelyet tetéz a gyakran magas óraterhelés.
- Jelentősen csökkent a részesedésünk az elnyerhető pályázati forrásokból: míg 2016-ban még 20-25 százalékos volt az ELTE részesedése, pl. a mostani RRF forrásaiból, a második nekifutásra is csak 5-6 százalékot kapunk.
- Sem az oktatók, sem a kutatók körében nem nőtt kellő mértékben a külföldiek aránya.
- Nem sikerült arra a pályára állnunk, amelyen a kiemelkedő cseh, lengyel és észt egyetemek elkezdtek felzárkózni a nemzetközi elithez.

Mindeközben idehaza is tovább erősödött a konkurencia: az új és átalakuló egyetemek irányába jelentős az elvándorlás. Egyre erősödő konkurencia tépázza a pedagógusképzésben részt vevő egységeinket is. Új kihívást jelentenek az alapítványi formára váltott egyetemek, és a kínai Fudan Egyetem budapesti terjeszkedése könnyen letaszíthat minket a hazai egyetemek között elfoglalt vezető helyünkről. Az Eötvös Loránd Kutatóhálózat már nevében is kihívást jelent, nem is beszélve bővülő alapfinanszírozásukról.

Az elkövetkező években tehát egy folyamatosan növekvő verseny közepette kell megőriznünk vezető szerepünket!

SZALAY PÉTER

„Célratörő új vezetésre van szükség!”

SZALAY PÉTER

Nehéz helyzetből indulunk: az elmúlt években semmilyen mértékadó stratégiai dokumentum vagy szenátusi határozat sem született, amely választ adott volna a fenti kihívásokra! A 386 éves múltunk, a korábbi sikereink és patinás hírnevünk önmagában már nem elegendő a konkurenciaharcok sikeres megvívásához.

Újra kell tehát gondolni az ELTE helyzetét, meg kell fogalmazni a következő 10 év vízióját! Ehhez új szemléletre, a karokat meghallgató, sikereiket elismerő, törekvéseiket összefogó és célratörő új vezetésre van szükség! Hiszem, hogy a megfelelő stratégia mentén össze-

fogva, az elmúlt évek oktatási pályázatainak eredményeire, a kiválósági programok lehetőségeire, a sikeres nemzetközi és hazai pályázatokra építve eredményesen válaszolhatunk a kihívásokra.

Célkitűzésünk, hogy az ELTE az ország vezető egyeteme maradjon, és innovatív kutatóegyetemként a közép-európai régió legsikeresebb egyetemei közé zárkózzon fel a küldetésnyilatkozatban megfogalmazott célok mentén.

Pályázatom alapvetése, hogy a karok sokszínű tudásából, képességeiből kell egy versenyképes, a társadalom számára hasznos interdiszciplináris portfóliót össze-

állítani. Ezt csak a karok/intézetek közös erőfeszítésével és akaratával lehet elérni, tehát a rektor és a dékánok/igazgatók párbeszéde felértékelődne rektorságom alatt.

A legfontosabb feladat egy átfogó stratégia készítése, amely az ELTE működésének minden területén kijelöli a fejlődés új útját, megfogalmazza a prioritásokat, számba veszi a célok eléréséhez szükséges fejlesztéseket. Nem kerülhetünk többet olyan helyzetbe, amiben jelenleg vagyunk! Elfogadott fejlesztési tervek hiányában például csak nehezen és kismértékben tudunk részesedni az RRF fejlesztési támogatásából.

A rendelkezésre álló források biztosan nem elégségesek a kitűzött célok eléréséhez, ezért a stratégia készítése közben folyamatosan tárgyalni kell a fenntartóval a többlettámogatások megszerzésért. Paradox módon a modellváltásból való kimaradásunkra építhetjük stratégiánkat: meg vagyok győződve arról, hogy a minisztérium érdekelt lesz abban, hogy a nála maradt néhány egyetem sikerebb legyen. Márpedig nemzetközi szinten az ELTE a legesélyesebb erre.

Természetesen külső forrásokra is szükségünk van. A kutatási/innovációs/szolgáltatási tevékenységünket azonban nem lehet pusztán a költségvetési lyukak tömködésének céljából választani, hanem olyan portfóliót kell összeállítani, amely az elérendő célok felé vezet: nemzetközileg látható kutatás, társadalomban hasznosuló szolgáltató tevékenység. Ennek a gondos és átgondolt tervezésen kívül két előfeltétele van: versenyképesen kell tudni fogadni a külső forrásokat, és munkatársaink nem lehetnek túlterhelve oktatással. Az első egy 21. századi adminisztrációs szervezetet igényel, míg a második a normatívák rendezését. Ez utóbbihoz számításokat kell végeznünk oktatásaink pontos költségeiről.

A pedagógusképzés szintén stratégia jelentőségű az ELTE-n, amelyből adódóan társadalmi küldetésünk a pedagóguspálya presztízsének növelése. Mivel a pedagógusképzés teljes palettáját nyújtjuk, képesek vagyunk a legjobb és a legmotiválóbba képzéseket nyújtani.

Mindez nem valósítható meg, ha munkatársaink és hallgatóink nem motiváltak. Elsődleges feladatom tehát a megfelelő munka-, oktatási és rekreációs környezet mihamarabbi megteremtése. A kiváló oktatóink és kutatóink munkáját azonnal elismerném az egyetemi Kiválósági Alapban lévő, két éve fel nem használt kb. 500 millió forintból. A teljesítményértékelő rendszer segíthet a legjobbak azonosításában, de ez egyben orientáló lehetne arra nézve, hogy az egyetem mit vár el munkatársaitól.

Hallgatóink motiválása céljából azonnal szükség van a tantermek/laborok rendbetételére, valamint hallgatói terek kialakítására, ahol együtt tanulhatnak, illetve szociális kontaktusait az online térből a valósba terelhetik.

Remélem, hogy az itt sommasan leírtak is mutatják elszántságomat arra, hogy az ELTE-t vezetésemmel meg tudjuk újítani, az ehhez szükséges forrásokat megtaláljuk, és rá tudunk lépni arra az útra, amelyen az ELTE-nek már évek óta haladnia kellene.

MOBILITÁS | TIÉD A VILÁG

AZ ERASMUS MOBILITÁSBAN RÉSZT VEVŐ HALLGATÓK KREDITELISMERÉSEL KAPCSOLATOS LEHETŐSÉGEIRŐL

Ablak a világra – nyílóban

Az elmúlt években szembesültek azzal a hazai felsőoktatási intézményekkel, hogy a hallgatói beszámolóik adatai alapján Európában a magyar felsőoktatás teljesít a legrosszabbul az Erasmus mobilitásban részt vevő hallgatók által megszerzett kreditek elismerését tekintve. Ez azért is jelent problémát, mert a hallgatók így kevésbé nyitottak arra, hogy bevállaljanak egy külföldi részképzést, attól tartván, hogy annak következtében kitolódna a tanulmányi idejük. Az ösztöndíjak – egyes célországok megélhetési és szállásköltségeihez képest – alacsony volta mellett ez a mobilitás előtt álló egyik legjelentősebb akadály.

TORDAI PÉTER MOBILITÁSERT FELELŐS IGAZGATÓHELYETTES (OKTATÁSI IGAZGATÓSÁG) ÍRÁSA

A kreditelismeréssel kapcsolatos nehézségek egyik oka a domináns európai kreditrendszerhez képest eltérő hazai kreditstruktúra: nálunk többnyire meglehetősen elaprózott a rendszer, sok, egyenként viszonylag kis kreditértékű tárgyat kell elvégezniük a hallgatóknak – ezen változtatni csak hosszabb idő alatt lehet. Ez az eltérés elvileg szimmetrikusan kellene, hogy problémát okozzon, mégis azt láthattuk, hogy – a járvány előtti időszakig – a stagnáló kiutazó létszámok mellett folyamatosan nőtt a hozzánk érkező erasmusos hallgatók száma. Ezért talán az eltérő kreditstruktúránál is nagyobb akadályt jelentett az oktatók jelentős részének hozzáállása, mondván, az ő tárgyukat igazán csak náluk lehet megtanulni. Gyakran lehetett találkozni azzal az érveléssel is, hogy valójában a hallgatók maguk sem kérik a kint felvett tárgyaik kreditjeinek elismerését, részben azért, mert olyat akarnak kint tanulni, amit itthon nem lehet, részben meg azért, mert – a korábbi félévekben nagyobb kreditterhelést végezve – eleve könnyítették azt a félévet, amikor mobilitásra indultak, esetleg ők maguk kérik a párhuzamos – külföldi és hazai – terhelést. Ez az okfej-

tés azonban nem számol azzal, hogy mindez alapvetően a hallgatók kényszerű reagálása a kedvezőtlen kreditelismerési gyakorlatra.

A probléma kezelése érdekében több lépésre is sor került. Egy 2015-ös jogszabályi változás nyomán

felmenő rendszerben kötelezővé vált az új szakok létesítésekor mobilitási ablak beépítése mind az alap-, mind a mesterképzésben.

A Magyar Rektori Konferencia keretében munkacsoport jött létre (az ELTE aktív részvételével), amely bő egyéves munka után ajánlásokat fogalmazott meg a kreditelismerés javítása érdekében.

Az ELTE a Tempus Közalapítvány adatai szerint a kreditelismerés vonatkozásában a magyar középmezőnyben helyezkedik el, így egyetemi szinten is megfogalmazódott a változtatás szükségessége. 2020 elején az ELTE szakmai műhelyt szervezett a problémák, kihívások átbeszélésére és a kapcsolódó jó példák bemutatására.

Az Erasmus+ program 2021-ben induló új szakaszára történő felkészülés részeként az egyetem vezetése 2020 nyarán jelezte a karoknak, hogy az intézményközi szerződések újrakötésére csak akkor kerülhet sor az egyes partneregyetemekkel, ha előzetesen olyan kreditmegfeleltetési táblázatok születnek, amelyek a kiutazásra készülő hallgatók számára

támpontot adnak, hogy milyen kurzusokat vehetnek fel a külföldi intézményben, és annak elvégzése itthon milyen tantárgy keretében fogadtatható el.

Két alkalommal közös egyeztetésre is sor került, tavaly decemberben és idén március elején, a kettő között pedig a karok az Oktatási Igazgatóság munkatársaival szervezett kétoldalú találkozókon számoltak be az elképzeléseikről.

Az összkép rendkívül impozáns, bár a karok nagyon eltérő kontextusának függvényében meglehetősen tarka is. Jelentős részük (az Informatikai Kar, a Társadalomtudományi Kar, a Pedagógiai és Pszichológiai Kar, a Gazdálkodástudományi Intézet) lényegében a képzési palettájuk teljes körét illetően mobilitási ablakot épít be, és az előkészítés is legkésőbb a következő tanév elejére befejeződik. Ennek során elsősorban a kötelezően választható és a szabadon választható tárgyakra építve alakítottak ki egy olyan félévet, amely megkönnyíti a külföldi tanulmányok szervezését, akár 30 kredit megszerzését is biztosítja. Kivételes esetben kényszer-

rültek arra, hogy egy-egy tárgy párhuzamos, itthoni elvégzésével is számoljanak. Az Állam- és Jogtudományi Kar elvileg szintén kész akár mobilitási ablak kialakítására is, de úgy látják, hogy a hazai jogrendhez kapcsolódó, ezért elsődlegesen csak Magyarországon elvégezhető kurzusok jelentős száma és egyenletes eloszlása miatt (lényegében valamennyi félévben vannak ilyen tárgyak) nem optimális megoldás, ha valamelyik félévet kijelölik a mobilitás számára – helyette a tantárgyak széles körű megfeleltetésében, illetve egyes elkerülhetetlen esetekben, amikor a hazai tantárgy elvégzésétől nem tudnak eltekinteni, a vizsgáztatás rugalmasabbá tételében, ún. Erasmus-vizsgaidőszak kialakításában látják a megoldást.

Az elmúlt években külföldön megszerzett, itthon elismert és a Neptunban rögzített kreditekről

olyan táblázatot készítettek, ami alapján a hallgatók transzparens módon képet kaphatnak a kreditelismerési lehetőségeikről.

A Bölcsészettudományi Kar is kreditmegfeleltetési táblázatot készít, ami – tekintettel a képzési portfóliójuk gazdagságára – nem kis feladat.

A márciusi egyeztetésen élénk vita bontakozott ki a karok között arról, hogy vajon mennyiben tolerálható a kettős terhelés bármilyen mértékű megőrzése. A meghatározó többség véleménye szerint, miközben hosszabb távon cél a kettős terhelés teljes kiiktatása, a bemutatott példákban alkalmazott, félévente legfeljebb egy-egy itthon elvégzen-

dő kurzusra szorítkozó megoldások nagyon komoly előrelépést jelentenek a jelenlegi helyzethez képest, és nem okoznak a hallgatóknak érdemi nehézséget – különösen nem annak tekintetében, hogy ezeket a kurzusokat a tervek szerint online formában, külföldről is el lehet majd végezni. Az elmúlt év távolléti oktatáshoz kapcsolódó tapasztalatai ennek kialakításában nagy szerepet játszottak.

A mobilitási ablak bevezetését megkönnyíti, ha a képzés kevés előfeltételt tartalmaz, a tárgyak jelentős részét kereszt-félévesen is meghirdetik, nagy kreditmennyiségben vannak kötelezően választható tárgyak. Másfelől nehézséget okoz, ha sok az alapozó tantárgy, és me-revebb a tantervi háló.

Úgy tűnik,

a karok jelentős részénél már nemcsak a szándék van meg a változtatásra, hanem olyan gyakorlati lépéseket is tettek, amelyek alapvető változást hozhatnak

a kreditelismerés terén már az őszi félévtől kezdődően.

Reméljük, a hallgatók élnek majd a lehetőséggel, ehhez arra is szükség lesz, hogy nagyon tudatosan tervezzék meg az egyetemi tanulmányaikat, előre készüljenek a mobilitási időszakra, és kövessék azokat a tantervi ajánlásokat, amelyeket a mobilitási ablak kínál számukra.

MI A MOBILITÁSI ABLAK?

A mobilitási ablak a képzés tantervébe épített olyan, többségében féléves szakasz, amelyet úgy alakítanak ki, hogy megkönnyítse a hallgató nemzetközi tanulmányi időszakát, a külföldi intézményben megszerzett kreditek hazai elismerését.

ÉRTÉKEK | VELÜNK TÖRTÉNT

AKINEK SZÍVÜGYE A LÁTÁSSÉRÜLT EMBEREK REHABILITÁCIÓJA

Mások szolgálatában

PRÓNAY BEÁTA

Prónay Beáta főiskolai docens harminc évig dolgozott az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar főállású oktató-kutató munkatársaként, és pályafutása során mindig kiemelt feladatának tekintette a látássérült személyek rehabilitációját.

Prónay Beáta azért tanult gyógypedagógusnak, hogy a látássérült embereknek segíthesen. A Vakok Elemi Rehabilitációs Csoportja 1980-ban alakult meg a vezetésével; kollégáival alakították ki a hazánkban akkoriban forradalminak számító módszertant, a fehér bottal történő tájékozódást és közlekedést. A funkcionális látás vizsgálata, az optikai rehabilitáció és a látástréning a rehabilitációban csak a 2000-es években vált a folyamat természetes részévé.

Elöl jártak

„A felnőtt korban látássérültté vált emberek rehabilitációjának nem volt múltja Magyarországon. A mindennapos tevékenységekről egyáltalán nem volt elérhető nyomtatott anyag. Az American Foundation for the Blind először 1997-ben adott ki könyvet. Jelentős segítség volt, hogy a kolléganőm maga is lá-

tássérült volt, akinek a saját, kipróbált technikái fontos alapot adtak, és sokat tanultunk az ügyesebb kliensektől is” – mesélte lapunknak Prónay Beáta.

A Pro Universitate díj ezüst fokozatával, Értés Mátyás-díjjal és Pro Caritate díjjal is kitüntetett gyógypedagógus szakmai tudását folyamatosan fejlesztette, többek között egy holland, bentlakásos rehabilitációs intézetben volt ösztöndíjas. Az itt tanultakat sikerült beépíteni a hazai gyakorlatba: ilyen volt az otthontanítás

bevezetése, de kiemelt területként kezelte a siketvaktságot is.

Velünk élő problémák

„A siketvaktság egy izgalmas, új terület volt, keveset tudtunk róla. Sajnos a veleszületetten siketvak és többségükben felnőtt korukban is gondoskodást igénylő emberek sorsa a mai napig nem megoldott. Például ma sincs minden siketvak gyermek oktatásban, pedig legalább 100 gyermek igényelné ezt a speciális módszertant az iskoláztatása során” – folytatta Prónay Beáta.

Számtalan projekt fűződik a nevéhez, ezek közül a látássérült személyek elemi rehabilitációs képzésének kidolgozását tartja pályafutása egyik legnagyobb sikerének.

Prónay Beáta főiskolai docens, okleveles gyógypedagógus, pszichológus, integrált szülő-csecsemő/kisgyermek konzulens, a látássérült személyek rehabilitációjának szakértője. A Siketvakok Országos Egyesületének és a Látássérült Személyek Rehabilitációját Szolgáló (LÁRESZ) Egyesület egyik alapítója, ez utóbbinak korábbi és jelenlegi elnöke, az International Council for Education of People with Visual Impairment (ICEVI) Europe elnökségi tagja és közép-európai vezetője, a rehabilitációs szakmai csoport vezetője, a Magyar Pszichológiai Társaság Gyógypedagógiai Pszichológiai Szekciójának elnöke.

ISMÉT KIKÉRTÉK A MUNKATÁRSÁK VÉLEMÉNYÉT

Dolgozói elégedettségmérés

A Minőségügyi Iroda 2020 novemberében immár harmadik alkalommal készített átfogó kérdőíves vizsgálatot arról, hogy az ELTE-s dolgozók mennyire elégedettek az egyetemi szolgáltatások színvonalával, illetve milyen fejlesztési igényeik vannak. A kérdőívek kitöltésére 4103 fő kapott felkérést.

Az előző évekhez képest fontos változás, hogy a Covid-19-járvánnyal kapcsolatos intézkedések miatt a kérdésblokkok a home office témával is kiegészültek.

Az oktató, kutató, tanár munkatársak valamivel több mint fele válaszolta azt, hogy a távolléti oktatás megnehezítette a diákokkal való kapcsolattartást, míg az oktatást-kutatást támogató dolgozók inkább a különböző szervezeti egységek elérését tartották nehezebbnek.

Az eredményekből egyértelműen kiderült, hogy az Informatikai Igazgatósággal való kapcsolattartás/együttműködés a home office és a távolléti oktatás bevezetésének köszönhetően jelentősen szorosabbá vált.

Az informatikai szolgáltatások köre a járványhelyzet mi-

kelése kapcsán a vizsgált szolgáltatások listája 2020-ban négy új elemmel, az orvosi szolgáltatással, az ELTE Shop-pal, az ELTE-üdülőkkel és a Jogsegély Szolgálatlával bővült. Utóbbi kivételével ezen szolgáltatásokkal inkább elégedettnek bizonyultak a válaszadók.

Az oktatók, kutatók, tanárok 2019 decembere óta legnagyobb arányban a könyvtári szolgáltatásokat, míg az oktatást-kutatást támogató munkatársak az ELTE Szolgáltatási Igazgatóság Karrierközpont programjait vették igénybe.

A sportszolgáltatások közül a kifejezetten munkatársaknak meghirdetett sportprogramok voltak a legnépszerűbbek.

Az egyetem épületeiben igénybe vehető étkezési lehetőségekkel jóval kisebb arányban éltek a dolgozók a járvány

att egyébként is kibővült: pl. az oktató, kutató, tanár munkatársak közel 46 százaléka, az oktatást-kutatást támogatók körének pedig közel 59 százaléka igényelt központi elektronikus eszközt.

A 2019/20 tavaszi félév online oktatásra való átállásával a kollégák nagyjából fele inkább elégedett volt. A távolléti oktatás hatására minden oktató használ valamilyen elektronikus tanulástámogató rendszert. A legnépszerűbb felületnek a járványügyi korlátozások előtt a Canvas bizonyult, míg a távolléti oktatás alatt az MS Teams került az első helyre.

A hivatalok/központok/osztályok/igazgatóságok stb. érté-

miatti épületbezárások következtében.

Szintén a járványügyi korlátozások miatt a nemzetközi mobilitási lehetőségekben való részvétel 2020-ban drasztikusan lecsökkent.

A szenátus által elfogadott – és az ELTE honlapján minden ELTE-polgár számára elérhető – jelentés javaslatként fogalmazza meg, hogy az egyes szervezeti egységek saját szintjükön értékeljék a jelentést, és dolgozzanak ki egyedi megoldásokat a más szervezeti egységekkel való együttműködés javítására, a járványt követően pedig támogassák minden munkakörben a nemzetközi mobilitási lehetőségek igénybevételét.

IMPRESSZUM

ELTE UNiverzum

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem lapja

Felelős kiadó: Kommunikációs, Marketing és Rekrutációs Igazgatóság
Elérhetőségek: e-mail: univerzum@kancellaria.elte.hu | tel: +36 1 411 6500/4232
ISSN 2498-8162